

ניצחון ממדאני בניו יורק – ניתוח והערכה

אבישי בן ששון-גורדיס ומקס שוורץ | 26 באוגוסט, 2025 | גיליון 2032

זוהרן ממדאני, סוציאליסט דמוקרטי, ניצח בפריימריז של המפלגה הדמוקרטית לראשות עיריית ניו יורק, אירוע שעשוי לבשר על שינוי רחב יותר בשורות המפלגה ועל תפנית מעוררת דאגה מבחינת ישראל. ניצחונו הופך אותו המועמד המוביל לניצחון בבחירות האמצע הכלליות בנובמבר 2026. ההנהגה הדמוקרטית הנוכחית עדיין מפגינה הערכה בסיסית לישראל ונכונות להגן עליה מפני ביקורת - גם כשאינה מסכימה עם מדיניותה - ועתידה להמשיך לעשות זאת עוד זמן מה. בין אם יזכה בראשות העיר ובין אם לאו, ממדאני מייצג דור צעיר יותר של מועמדים ובוחרים הרואים בישראל שחקן סורר ובעייתי ומזדהים עם הפלסטינים. דינמיקה מתפתחת זו צפויה להערים אתגרים בפני ישראל, בעודה חותרת לגייס תמיכה אמריקאית למדיניות ולאינטרסים האסטרטגיים שלה.

ב-24 ביוני הבטיח זוהרן ממדאני את מועמדותו לראשות עיריית ניו יורק מטעם המפלגה הדמוקרטית, לאחר [שזכה בכמעט 44% מהקולות בסיבוב ההצבעה הראשון וב-56.4% בסיבוב הסופי](#). ממדאני הגיע לפריימריז כדמות פוליטית חדשה וכמעט בלתי מוכרת מחוץ לחוגים הפרוגרסיביים, אולם קמפיין הבחירות שלו צבר תאוצה במהירות והציב אותו מול מושל ניו יורק לשעבר, אנדרו קואומו. קואומו, שנהנה מתמיכת הממסד הדמוקרטי, [בחר לתקוף שוב ושוב את הרקורד של ממדאני בנושא ישראל](#) והפך זאת למוקד בקמפיין שלו, אך למרות ההתקפות והעובדה שממדאני הוא אכן מבקר חריף של ישראל, זכה ממדאני במועמדות בקלות שיש בה כדי ללמד על שינוי בגישה כלפי ישראל במפלגה הדמוקרטית.

בהיותו נציג הדמוקרטים במעוז ליברלי, ממדאני יגיע לבחירות האמצע הכלליות בנובמבר כמועמד מוביל מובהק, הגם שניצחונו אינו מובטח. בדרך כלל, המפלגה מתאחדת סביב המנצח בפריימריז, אך במקרה של ממדאני עדיין ניכר היסוס. דמויות מהממסד הדמוקרטי של ניו יורק - וביניהם שני מנהיגי המפלגה בקונגרס, הסנאטור צ'אק שומר וחבר הקונגרס האקים ג'פרס - [נמנעים מלתמוך בו](#). ממדאני נעזר בכך שהוא מתמודד מול אנדרו קואומו (עצמאי), אריק אדמס (עצמאי) וקרטיס סליווה (רפובליקני), כך שריבוי המועמדים מפצל את הקולות המתנגדים לו. בנוסף, לכל מועמד נגדו יש נקודת תורפה. אנדרו קואומו - שרץ כעת כמועמד עצמאי - היה מושל ניו יורק שלוש פעמים ופרש על רקע טענות להתנהגות מינית בלתי הולמת, וכבר הפסיד לממדאני בפריימריז. אריק אדמס, ראש העיר המכהן, נאלץ לצפות בפופולריות שלו צונחת בעקבות אישומים פדרליים בשחיתות והחלטה שנויה במחלוקת של ממשל טראמפ לבטל את האישומים נגדו. ולבסוף, קרטיס סלביה הוא מתמודד רפובליקני בעיר ניו יורק הליברלית, ולכן סיכוייו קלושים.

[הקואליציה שהצביעה לממדאני הייתה רחבה ומגוונת. הוא זכה לתמיכה משמעותית מצד מצביעים לבנים, היספנים, אסייתים, בעלי הכנסה בינונית ובעלי הכנסה גבוהה. לעומתו, קואומו הצליח היטב בקרב \[מצביעים בעלי הכנסה נמוכה ובקרב שחורים\]\(#\). אולם המצביעים הצעירים היו הגורם המרכזי לניצחונו של ממדאני. בדרך כלל, בני 65 ומעלה הם הפלח הגדול ביותר של מצביעים בבחירות המקדימות בניו יורק, אולם מועמדותו של ממדאני יצרה מהפך ומשכה מצביעים צעירים יותר בשיעור גבוה מהרגיל. אין ספק, \[שפלח המצביעים הגדול ביותר\]\(#\) בפריימריז היה גילאי 25 עד 34, ובקבוצה זו ממדאני הצטיין, עם \[הצלחה של ממש\]\(#\) בשכונות "הצעירות" של ניו יורק.](#)

עמדותיו של ממדאני ביחס לישראל

ממדאני, בן ה-33, הוא סוציאליסט דמוקרטי וחבר באסיפה המחוקקת של מדינת ניו יורק, המשתתף לסיעה הפרוגרסיבית שנמצאת בקצה השמאלי של המפלגה הדמוקרטית. [הוא נולד באוגנדה להורים הודים מוסלמים, עבר לארצות הברית בגיל שבע וגדל בניו יורק](#). הוריו הם מחמוד ממדאני, אנתרופולוג בולט המלמד באוניברסיטת קולומביה, והבמאית מירה נאיר. את לימודיו עשה [בקולג' באודין](#) למדעי הרוח במיין. בשנת 2020 [ניצח חבר פרלמנט דמוקרטי מכהן](#) שייצג את המחוז ה-36 של האסיפה של מדינת ניו יורק בקווינס, מושב שהוא מחזיק בו מאז.

באוקטובר 2024, פתח ממדאני בקמפיין לראשות עיריית ניו יורק. לצורך הפריימריז הוא מיקד את הקמפיין שלו בנושאים של [שכר דירה בר-השגה בעיר](#), עם שורת הצעות פרוגרסיביות וביניהן [נסיעה חינם באוטובוסים עירוניים, חנויות מכולת בבעלות עירונית, הרחבת חינוך חינם לגיל הרך והקפאת שכר הדירה לדירות עם שכר דירה קבוע](#). למרות שהקמפיין שלו התמקד בעיקר בנושאי יוקר המחיה, שהביאו לו את עיקר הצלחתו האלקטורלית, דווקא דעותיו על ישראל הן שזכו לתשומת לב והציתו ויכוח ציבורי. אף שדעותיו אינן אלה המקובלות בחוגים הפוליטיים של המרכז באמריקה, הן תואמות את העדפות המדיניות של חוגי השמאל-הפרוגרסיבי שאליהם משתייך ממדאני, דוגמת תנועת הסוציאליסטים הדמוקרטים של אמריקה.

ממדאני הוא מבקר תכופ וחרוף של ישראל, עם היסטוריה של התבטאויות שליליות כלפיה ומדיניותה. בקולג' באודין הוא ייסד את [סניף הסטודנטים למען צדק בפלסטין \(SJP\)](#), והוא תומך מוצהר בתנועת ה-BDS. לבוחריו אמר כי "ה-BDS עולה בקנה אחד עם ליבת הפוליטיקה שלי". כחבר האסיפה המחוקקת, הוא קידם חקיקה לאיסור העברת תרומות מניו יורק להתנחלויות בגדה המערבית או ליחידות של צה"ל.

[יום לאחר מתקפת חמאס ב-7 באוקטובר, הביע ממדאני ברשתות החברתיות](#) צער על מותם של ישראלים ופלסטינים כאחד, אך התמקד בעיקר בפעולות ישראל נגד הפלסטינים. כשנשאל על כך באפריל 2025, הוא הבהיר שהוא מגנה את הרג האזרחים ואת השמחה על ההרג. ממדאני שב וכינה את המערכה הצבאית של ישראל ברצועת עזה "רצח עם", ובחודש מאי [סירב לתמוך](#) בהחלטה בנושא הנצחת השואה שעברה באסיפה המחוקקת של ניו יורק, בטענה שיש לו מדיניות עקרונית נגד הוספת שמו לסוג זה של החלטות פומביות. כשנשאל אם הוא תומך בזכותה של ישראל להתקיים כמדינה יהודית, הוא [הצהיר שהוא תומך בזכותה להתקיים "כמדינה שווה זכויות"](#). לבסוף, הוא הודיע שאם ייבחר לראשות העיר, [הוא יורה למשטרת ניו יורק לעצור את ראש הממשלה נתניהו על](#) סמך צו בית הדין הפלילי הבינלאומי נגדו, אם ראש הממשלה יבקר בעיר. למרות שמעצר כזה אינו אמור להיות במסגרת

סמכותו של ראש עיר, עצם ההצהרה מלמדת עד כמה ממדאני רחוק מגישת הזרם המרכזי לישראל במערכת הפוליטית האמריקאית.

המחלוקת שעוררה את מרב תשומת הלב התקשורתית סביב ממדאני הייתה חוסר נכונותו לגנות את הקריאה ל"[גלובליזציה של האינתיפאדה](#)". ההסבר שסיפק, ולפיו המונח מסמל מאבק ואף שימש את מוזיאון השואה בתרגום לערבית של חומרים על מרד גטו ורשה, עורר זעם בקרב רבים וזכה לגינוי פומבי מהמוזיאון. לאחרונה ממדאני [ריכך את עמדתו](#), ואמר כי "ימנע משימוש במונח", אולם שינוי הטון לא סייע להרגיע את הסערה שעוררו דבריו הקודמים.

[סקרים מטעם סוקרים פרוגרסיביים](#) מלמדים, שלמרות שעבור רוב מצביעיו של ממדאני סוגיות הפנים היו המכריעות בהחלטתם לתמוך בו, עמדותיו בנושא ישראל לא זו בלבד שלא פגעו בו, אלא אף חיזקו את התמיכה בו. מעניינת אפילו יותר היא העובדה שעבר הבחירות הכלליות, [ממדאני הוא המועמד המוביל בסקרים בקרב יהודי ניו יורק](#) במרוץ לראשות העיר, [לפי יותר מסוכנות סקרים אחת](#).

התגובות ליצחונו של ממדאני

מועמדותו של ממדאני מסמנת ניצחון משמעותי לאגף הפרוגרסיבי של המפלגה הדמוקרטית. לקראת הפריימריז זכה ממדאני בתמיכה מדמויות פרוגרסיביות ברמה הלאומית - [הסנאטור ברני סנדרס](#) וחברת הקונגרס [אלכסנדריה אוקסיו-קורטז](#) (AOC). אולם, יש שיאמרו שהתמיכה המשמעותית ביותר הגיעה מהחשב הכללי של עיריית ניו יורק, [בראד לנדר](#). הברית של ממדאני עם לנדר, שהוא הפקיד היהודי הבכיר ביותר בממשל העיר ניו יורק ומי שמגדיר עצמו כציוני ליברלי, העניקה לממדאני הגנה פוליטית חזקה מפני האשמות באנטישמיות. הייתה לה גם משמעות מעשית, שכן לנדר, שהתמודד אף הוא בבחירות המקדימות, עודד את תומכיו לציין את ממדאני כבחירה השנייה שלהם במערכת ההצבעה המדורגת. לעומתו, אנדרו קואומו זכה לגיבוי של חלק מהממסד הדמוקרטי וקיבל תמיכה מדמויות דמוקרטיות מרכזיות כמו הנשיא לשעבר [ביל קלינטון](#) וראש עיריית ניו יורק לשעבר [מייקל בלומברג](#).

מאז הפריימריז, [רק ארבעה מתוך שנים-עשר הדמוקרטים](#) המייצגים את העיר ניו יורק בקונגרס האמריקני הביעו תמיכה בממדאני. יצוין כי [האקלים ג'פרס וצ'אק שומר](#), שניהם תושבי ניו יורק ומנהיגים דמוקרטים בבית הנבחרים ובסנאט בהתאמה, שוחחו עם ממדאני אך נמנעו מלתמוך בו. מנהיגים דמוקרטים אחרים, מושל פנסילבניה היהודי ג'וש שפירו, [ביקרו](#) את ממדאני על כי לא התייחס לעמדות אנטישמיות שהשמיעו תומכיו.

רוב הארגונים היהודיים הגדולים בחרו לשמור על שתיקה. בעוד שממדאני קיבל תמיכה מקבוצות יהודיות אנטי-ציוניות דוגמת "[קול יהודי לשלום](#)" (JVP), וקואומו זכה לתמיכה [מקבוצות אורתודוקסיות וחסידיות רבות](#), ארגונים יהודיים מהמרז נמנעו ברובם מהבעת עמדה.

בעקבות ניצחונו של ממדאני, רבים מהרפובליקנים בממשל ביקרו אותו על דעותיו, הרקע שלו והשפעתו הנתפסת במפלגה הדמוקרטית. הנשיא דונלד טראמפ פרסם מספר הצהרות, שבהן כינה את ממדאני "[קומוניסט משוגע](#)" והטיל ספק האם הוא [אזרח אמריקני חוקי](#). חבר הקונגרס אנדי אוגלס הקצין אף יותר, כשהתייחס לממדאני כ"[מוחמד קטן](#)" (כך במקור) [וקרא לתובעת הכללית](#) פאם בונדי לגרש אותו. רפובליקנים אחרים ניצלו את ניצחונו של ממדאני כדי להציג את המפלגה הדמוקרטית כולה כשמאל קיצוני, ביניהם סגן הנשיא ג'י.די. ואנס שבירך בסרקזם את ממדאני כ"[מנהיג החדש](#)".

[של המפלגה הדמוקרטית](#)", וחברת הקונגרס מניו יורק אליס סטפניק, שהצהירה כי ממדאני יהיה "כלי הניגוח הטוב ביותר לרפובליקנים ברמה הארצית".

הערכה

ניצחונו של ממדאני נובע משילוב מספר תנאים ייחודיים. הוא נהנה מהתמודדות מול מועמד חלש בעיר דמוקרטית מובהקת, בתנאים שנוחים למועמדים אנטי-ממסדיים, במיוחד כאלה שנתפסים כמתנגדים נחרצים לממשל טראמפ. עם זאת, לא ניתן לפטור את הבחירה בו כחריג מוחלט, שכן היא משקפת שינויים רחבים יותר המתרחשים במפלגה הדמוקרטית בנוגע לישראל.

ממדאני מייצג סיעה הולכת גדלה בתוך המפלגה, שהיא יותר צעירה, יותר פעילה ויותר ביקורתית כלפי ישראל, ואשר מזדהה יותר ויותר עם המטרה הפלסטינית. מועמדים כמו ממדאני צוברים תאוצה על רקע חוסר שביעות הרצון בקרב מצביעים צעירים מהנהגת המפלגה הדמוקרטית הנוכחית. ככל שיותר מועמדים פרוגרסיביים מתמודדים על תפקידים פוליטיים, כך מתרבים מי שאינם מוכנים עוד לקבל את עמדתה המסורתית של המפלגה הדמוקרטית כלפי ישראל. רק לפני מספר שנים, עמדות כאלו שהשמיע ממדאני היו עושות את ניצחונו במרוץ בניו יורק לכמעט בלתי אפשרי; כיום השאלה היחידה היא האם עמדותיו כלפי ישראל לא השפיעו, או שמא אף תרמו בפועל לניצחונו. למרות שעבור מועמדים כמו ממדאני דעות על ישראל אינן בהכרח המסר העיקרי בקמפיין, הן גם לא אבן נגף בדרך להחלפת ההנהגה הנוכחית.

מגמה זו תואמת לנתוני דעת הקהל. [מספר סקרים](#) שנערכו לאחרונה מלמדים שתמיכת הציבור האמריקני בישראל ירדה בשנים האחרונות. סקר שנערך על ידי מרכז המחקר Pew חודש מארס 2025, מצא עלייה בסנטימנט השלילי כלפי ישראל בקרב חברי המפלגה הדמוקרטית והרפובליקנית כאחד בהשוואה לשנת 2022, כמעט בכל קבוצות הגיל. השינוי בקרב רפובליקנים מבוגרים היה נמוך יותר, אך גם בקבוצה זו, הדעות לגבי ישראל החמירו. [סקר גאלופ](#) שפורסם ביולי תיעד את רמת התמיכה הנמוכה ביותר בישראל (46%) ב-25 שנות המעקב אחר מדד זה, לצד רמת התמיכה הגבוהה ביותר בפלסטינים (33%), שהייתה גם היא חסרת תקדים. בקרב הדמוקרטים, 59% הביעו אהדה רבה יותר לפלסטינים בהשוואה ל-21% לישראל. [סקר גאלופ מצא גם](#) כי בעוד שהתמיכה בפעולה הצבאית של ישראל ברצועת עזה נותרה גבוהה בקרב הרפובליקנים, היא נמוכה מאוד בקרב דמוקרטים ועצמאיים. בחלוקה לפי גיל, רק 9% מהאמריקנים בגילאי 18 עד 34 תומכים בפעולות ישראל בעזה. לסיכום, דמוקרטים ואמריקאים צעירים משתי המפלגות רואים את ישראל באור שלילי יותר ויותר.

התפנית הזו מציבה אתגר גדול בפני ישראל. בהנחה שישראל תמשיך במסלול המדיניות הנוכחי שלה, סביר להניח שהדעות בקרב קבוצות אלו לא ישתנו משמעותית. כתוצאה מכך, אם וכאשר הדמוקרטים יחזרו לשלטון בווינגטון, ישראל תמצא עצמה כמעט בוודאות בסביבה פחות ידידותית. דיונים על אודות הגבלות על הסיוע לישראל יהפכו נפוצים יותר, וגיבוי דיפלומטי יגבה מחיר. אפילו ההנהגה הדמוקרטית הנוכחית, המזדהה כמחויבת מאוד לישראל ולביטחונה, קשובה לשינויים אלו, כפי שניתן לראות ממכתב מה-29 ביולי 2025 שנחתם על ידי 40 סנאטורים דמוקרטים, המותח ביקורת על אופן הטיפול של ישראל במצב ההומניטרי ברצועת עזה.

ולסיום, למגמות המשתקפות בניצחונו של ממדאני יש השלכות ניכרות על הקהילה היהודית האמריקאית. על פי רוב הדיווחים, ממדאני עצמו אינו אנטישמי. עם זאת, דעותיו על ישראל יוצרות

מרחב לאלו שהם אנטישמים לבטא את שנאתם ליהודים במונחים ההופכים מקובלים מבחינה פוליטית. עבור יהודים אמריקאים התומכים בישראל, ניצחונו של ממדאני היא ביטוי נוסף למתח הגובר בתוך הקהילה היהודית, התומכת באופן גורף במפלגה הדמוקרטית אך חלוקה בדעתה לגבי ישראל. עם הזמן, מתח זה עלול לאלץ יהודים אמריקאים לבחור בין תמיכתם בישראל לבין זהותם הפוליטית. בחירה כזו תקשה על חלקם, ובמיוחד על תומכים נאמנים בישראל, להישאר במפלגה הדמוקרטית, ותחליש עוד יותר את התמיכה הדו-מפלגתית בישראל.

עורכי הסדרה: ענת קורץ ואלדד שביט